

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/51/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713214341
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5713214341.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, maloletého syna rodičov: matka - H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX/X, H., otec - E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XX, L. nad L., o zníženie výživného, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 18P/14/2013-103 zo dňa 09. apríla 2014, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal zníženia výživného na maloletého syna E.. Okresný súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že od doby pôvodnej úpravy výživného nedošlo k takej dôležitej zmene, ktorá by mala význam pre novú úpravu výživného, ako to otec svojim návrhom žiadal.

Okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z filozofie podstatnej zmeny pomerov a až následnej možnosti zmeniť rozhodnutie o výživnom v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Od doby pôvodnej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 20P/137/2010-242 zo dňa 07.12.2012 (právoplatný 21.05.2013) na maloletého E. v sume 120,- Eur mesačne, nenastala podstatná zmenená okolnosť, ktorá by ovplyvnila schopnosť otca prispievať pôvodnou výškou výživného. Otcom tvrdené nové skutočnosti (nová vyživovacia povinnosť na ďalšie 2 maloleté deti), ktoré podľa neho nemohol uplatniť v procese dokazovania v súdnom konaní 20P/137/2010 neboli novými skutočnosťami, ktoré by neboli známe konajúcejmu súdu vo veci 20P/137/2010 (poznámka odvolacieho súdu - pôvodné konanie), preto nemohli naplniť zákonné predpoklady ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého možno súdne rozhodnutie o výživnom zmeniť, ak sa zmenia pomery. V dobe pôvodnej úpravy výživného okresný súd sa s vyživovacou povinnosťou otca k maloletým deťom X. a Z. podrobne zaoberal a pri rozhodovaní o zvýšenom výživnom na maloletého E. a o zvýšenie výživného na druhého syna otca, toho času už plnoletého H., zohľadnil aj plnenie jeho vyživovacej povinnosti k týmto dvom maloletým deťom. Novou okolnosťou je len forma plnenia tejto jeho vyživovacej povinnosti, že sumu 160,- Eur mesačne platí k rukám matky maloletých detí X. a Z., a že s matkou týchto detí už nemajú spoločný účet, túto okolnosť však nemožno rozhodne podľa názoru okresného súdu vyhodnotiť ako ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca.

Ďalší dôvod zníženia výživného uvádzaný otcom, že plnenie vyživovacej povinnosti voči synom z rozvedeného manželstva spôsobuje napätie v jeho vzťahu s priateľkou hodnotil okresný súd za irelevantnú skutočnosť a novou okolnosťou nie je ani tvrdený dôvod, že s priateľkou Z. otec nehospodária spolu, pretože nesporne žijú v jednom byte, majú preto aj povinnosť hradiť všetky náklady súvisiace s bývaním a so spoločnou domácnosťou, v ktorej žijú s nimi aj maloleté deti X. a Z.. Zvýšenie hypotéky na byt cca o 100,- Eur mesačne nie je bez ďalšieho okolnosťou zmeny pomerov - otec neuviedol, že s bankou ohľadne výšky splátky rokoval, navyše bolo preukázané, že príjem otca a jeho priateľky majú narastajúcu, nie klesajúcu tendenciu oproti času rozhodovania vo veci 20P/137/2010 (otec toho času 1.034,- Eur/903,- Eur oproti 813,- Eur, priateľka 774,37 Eur oproti 497,39 Eur) to znamená, že ich príjmy sa zvýšili, dostatočne pokryjú zvýšenú splátku za úver, ktorý splácajú spoločne (za byt v spoločnom vlastníctve).

V konaní nebolo preukázané ani zníženie príjmu otca na 30 % z pôvodného platu, vychádzajúc zo mzdových podkladov rozhodne sa jeho príjem neznížil. Aj v prípade, ak by tomu tak bolo z dôvodu, ktorý otec uviedol (trestné stíhanie pre neplnenie vyživovacej povinnosti na maloletého E.) a súčasne rozhodnutím ÚPSVaR zo dňa 07.11.2013 č. MT3/HN/SOC/2013/44676 (čl. 45) preukázané, že matke je vyplácané náhradné výživné vo výške 25,51 Eur mesačne na maloletého E., potom by súd na túto okolnosť nemohol prihliadať v zmysle ust. § 75 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine, podľa ktorého na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Uvedené ustanovenie je tiež dôvodné aplikovať aj na výdavok otca súvisiaci so zakúpením nového počítača za situácie, keď zamestnávateľ na výzvu súdu nepotvrdil, že nový počítač bol pre otca nevyhnutný v súvislosti s výkonom povolania.

Za podstatnú okolnosť pri vyhodnotení možností a schopností otca plniť si vyživovaciu povinnosť na maloletého E. pri akceptovaní jeho vyživovacej povinnosti aj na spoločné deti, ktoré otec má so svojou priateľkou Z. H. a k nim má vyživovaciu povinnosť aj priateľka otca - súd musel brať v úvahu prioritne to, že žijú v spoločnej domácnosti, vychovávajú spoločne svoje dve maloleté deti, ide o podstatnú okolnosť. Pokiaľ otec maloletého E. žije v spoločnej domácnosti s matkou maloletej X. a Z., hoci nie sú manželmi a nemajú vyživovaciu povinnosť v zmysle § 71 Zákona o rodine (vyživovacia povinnosť medzi manželmi), majú navzájom voči sebe morálnu povinnosť si navzájom pomáhať, spoločne sa starať o spoločnú domácnosť, v ktorej bývajú, deliť sa o výdavky na spoločné bývanie a majú spolu zákonnú vyživovaciu povinnosť ako rodičia k ich spoločným deťom. Potom bolo podstatné posúdiť aj majetkové pomery na strane priateľky otca a matky ich spoločných detí, Z. H..

Zdravotné problémy otca dokladované zdravotnou kartou (poukaz súdu na čl.76-78 spisu) nebolo možné vyhodnotiť ako podstatnú zmenu pomerov. Zdravotná karta preukazuje iba to, že otec bol zaradený do ambulancie dňa 18.06.2010, t.j. krátko po začatí konania vo veci vedenej pod sp. zn. 20P/137/2010 (konanie sa začalo 04.05.2010). Podľa týchto záznamov otec v roku 2010 absolvoval tri návštevy, v roku 2011 absolvoval 14 návštev u lekára, v roku 2012 do rozhodnutia súdu 20P/137/2010 (07.12.2012) 5 návštev a potom v roku 2013 6 návštev (poslednú 09.09.2013). Z uvedeného pre súd vyplynulo, že právoplatné rozhodnutie o zvýšení výživného nie je práve tou okolnosťou, kvôli ktorej otec zanedbáva svoj zdravotný stav (čo sa týka problémov so zubami, nakoľko návštevy u zubára absolvoval aj v čase konania 20P/137/2010), opätovne ide o okolnosť nie podstatnú a zmenenú.

O trovách konania okresný súd rozhodoval podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal. V danom prípade išlo o konanie, ktoré mohlo začať i bez návrhu a neboli zistené zvláštne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie otec. Vytýkal v odvolaní, že súdu neboli zrejmé všetky skutočnosti, ktoré ho viedli k podaniu návrhu o zníženie výživného. Matka v konaní neuviedla žiadne relevantné dôkazy, pre ktoré by výživné nemohlo byť znížené. Vo svojej výpovedi zavádzala súd v tom, že si hľadá lepšie zamestnanie, že má podanú žiadosť vo Fakultnej nemocnici Martin. Takúto žiadosť síce podala, ale 28.03.2013 ju neobnovila, pritom takto si hľadala zamestnanie

(ako matka dvoch detí) celý život. Podľa odvolateľa to preukazuje, že matka nemá žiadny záujem sa o deti adekvátne postarať ale len žiť z minimálnej mzdy a výživného od neho, ktoré používa na platenie svojich výdavkov, nakoľko sa mu deti neustále sťažovali, že im nič nekúpi. Matka na jednej strane uvádza, že má zvýšené výdavky s prípravou maloletého E. na ďalšie štúdium, ale jeho ako otca nikdy nepožiadala o nijaké peniaze, či už na školské potreby alebo lekára, vždy iba deti mu povedali, že peniaze potrebujú a keď matke peniaze na školské potreby dal, tak deťom čo potrebovali nekúpila, ale peniaze minula. V rozsudku súd uvádza, že matka pracuje na 20 hodín týždenne, ale na pojednávaní sa vyjadrila, že pracuje na 5 hodín denne a niekedy aj viac podľa toho ako jej to zamestnávateľ umožňuje. Z toho je zrejmé, že pracuje minimálne 25 hodín týždenne, čo potom nekorešponduje s vyjadrením jej zamestnávateľa o jej zárobku, buď teda pracuje viac ako udáva a peniaze poberá načierno, alebo sa dohodla so zamestnávateľom nech jej píše len minimum zárobku. Otec poprel, že by sa o deti nezaujímal, naopak kontaktuje sa s nimi a aj keď potrebujú niečo kúpiť a dajú mu vedieť, tak im buď veci kupuje alebo nejaké peniaze im aj dá. On sa dozvedel aj nové skutočnosti, pre ktoré chce matka zvýšiť výživné. Ide o to, že matka maloletého E. je vraj tehotná s jej terajším priateľom a ďalšou skutočnosťou je, že ďalší syn je už plnoletý, končí jej voči synovi platenie výživného, a to na teraz už plnoletého syna H. B., ktorý bude schopný sám sa živiť po ukončení školy v máji 2014.

Odvolateľ zvýraznil, že ako otec si uvedomuje svoju vyživovaciu povinnosť ako aj prioritu výživného pred inými výdavkami, ani sa ho vzdať nechce a nejde mu o rapidne zníženie výživného, len o úpravu naspäť na sumu, ktorá bola určená pri rozvode (otec - odvolateľ poukazuje na spisovú značku 10C/244/2006, teda 82,99 Eur), aby sa mohlo zrušiť trestné stíhanie, keďže by chcel naďalej pracovať na OSSR ako vojak, čo mu podľa terajšieho stavu pravdepodobne nebude od novembra 2014 ďalej umožnené, pretože je obvinený z neplatenia zvýšeného výživného, ktoré nie je schopný ani pri najväčšej vôli a maximálnom úsilí platiť. Toto obvinenie má za následok postavenie jeho osoby mimo služby, kde bude poberať 30 % z platu, a to už vôbec nebude môcť zaplatiť ani svoje potrebné výdavky ako sú napr. splátky úverov, hypotéky a bežné výdavky na život. Ak by mu nebolo umožnené ďalej pracovať v OSSR od novembra 2014, bude prepustený do zálohy a bude poberať len výsluhový dôchodok. Odvolateľ - otec dodal, že svoje výdavky spolu s priateľkou sa snažili už niekoľkokrát znížiť, aby sa mohol venovať aj deťom z predošlého manželstva viac, ale obaja pre banky sú nesolventnými klientmi, tak im nedokážu znížiť splátky ani skonsolidovať úvery, ktoré majú či už spoločne, alebo osobitne. Odvolateľ uviedol ďalej, že o zamietnutí zníženia výživného bolo rozhodnuté bez jeho prítomnosti, nakoľko bol práceneschopný a riadne sa ospravedlnil.

Matka a kolízny opatrovník písomné vyjadrenie k odvolaniu otca nepredložili.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník konania (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 a § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. pre vecnú správnosť.

Preskúmaním spisu odvolací súd zistil, že okresný súd v prejednávanej veci vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu. Z vykonaného dokazovania zistil riadne skutkový stav, dôkazy aj riadne vyhodnotil, vec správne právne aj posúdil.

Okresný súd pri rozhodovaní o návrhu otca o znížení výživného aplikoval správne ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa označeného ustanovenia, ak sa zmenia pomery, môže súd i bez návrhu zmeniť dohody a rozhodnutia o výživnom pre maloleté deti. Nemôže však ísť o hocikaké zmeny. Musí ísť o takú zmenu okolností, ktorá nastala od doby pôvodnej úpravy, a ktorá výraznejším spôsobom zasiahne do majetkovej, osobnej, rodinnej, príjmovej situácie osoby výživou povinnej, pritom môže ísť o zmenu negatívnu, resp. aj o zmenu pozitívnu.

Je nepochybnou skutočnosťou, že rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 10C/244/2006 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené. Pôvodnú úpravu výživného obsahuje rozsudok Okresného

súdu Martin sp. zn. 20P/137/2010 zo dňa 07.12.2012, ktorým bolo rozhodnuté o zvýšení výživného na maloletého E. vo výške 120,- Eur mesačne a na ďalšieho syna H. (toho času už dospelého) vo výške 150,- Eur mesačne. Rozsudok Okresného súdu Martin bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP/21/2013 zo dňa 14.03.2013.

Otec podaným návrhom doručeným súdu dňa 04.10.2013 žiada znížiť výživné tak na syna H. (nar. XX.XX.XXXX) ako aj na maloletého E., na každé dieťa na sumu 60,- Eur mesačne. Predmetom aktuálneho rozhodovania je návrh otca o znížení výživného na maloletého E., keďže jeho návrh o znížení výživného na syna H. súd vylúčil na samostatné konanie.

Okresný súd dôsledne vyhodnotil všetky okolnosti, ktoré otec ako podstatné a zmenené uvádzal a nimi zdôvodnil nutnosť zníženia výživného. Okresný súd pri porovnaní pomerov existujúcich v dobe pôvodnej úpravy (osobných, majetkových, zárobkových a rodinných) a v dobe aktuálneho rozhodovania zohľadnil všetky relevantné skutkové údaje, ktoré existovali v dobe pôvodnej úpravy, a ktoré boli preukázané v dobe rozhodovania okresného súdu o zamietnutí návrhu otca o znížení výživného. Všetky otcom uvádzané okolnosti, ktorými zdôvodnil zníženie výživného boli hodnotené súdom prvého stupňa v súlade so zisteným skutkovým stavom a v súlade s právnou úpravou zakotvenou v Zákone o rodine. Ani jednu z otcom uvádzaných okolností nebolo možné hodnotiť za takú okolnosť, ktorá by podstatným a závažným spôsobom ovplyvnila jeho možnosti a schopnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému E., nejde totiž o také okolnosti, ktoré by neboli zohľadnené súdom prvého stupňa v dobe pôvodnej úpravy, napr. jeho vyživovacia povinnosť voči ďalším dvom maloletým deťom, jeho rodinná situácia, vedenie spoločnej domácnosti s priateľkou a s dvoma maloletými deťmi pochádzajúcimi z nového vzťahu. Krajský súd zvyrazňuje, že od doby pôvodnej úpravy výživného nebol preukázaný ani výrazný pokles príjmu otca, ba práve naopak, príjmové pomery jeho sa oproti pôvodnej úprave výživného zlepšili. Obdobne je tomu tak i vo vzťahu k príjmu jeho priateľky, otázku majetkového spoločenstva otca a jeho terajšej priateľky okresný súd pri rozhodovaní o zamietnutí návrhu správne vyhodnotil a zohľadnil.

Pokiaľ ide o odvolací argument otca, ktorým zazlieva pasivitu matky maloletých detí pri hľadaní si zamestnania, nie je možné opomenúť tú okolnosť, že matka deťom pochádzajúcim z rozvedeného manželstva, H. a E., zabezpečuje otázku bývania, zabezpečuje aj osobnú starostlivosť. Navyše pôvodným rozsudkom určené výživné na maloleté deti E. a H. (v ich osobe ide o mladých mužov) zohľadňuje ich aj aktuálne štandardné (nie nadštandardné) odôvodnené potreby a odvolací súd o tom nepochybuje, že matka sa taktiež finančne podieľa na zabezpečení ich odôvodnených potrieb, či už v súvislosti s prípravou na budúce povolanie, prípadne s iným záujmom. Napokon zákonnú vyživovaciu povinnosť majú obaja rodičia. Maloletý E. od doby pôvodnej úpravy je starší, jeho biologické potreby, potreby na stravu, hygienu, oblečenie každoročne stúpajú a je správne a spravodlivé, aby aj na týchto zvýšených nákladoch (bežného života) maloletého sa podieľali obaja rodičia o to viac, ak sa otcov čistý mesačný príjem od doby pôvodnej úpravy neznížil, ale sa zvýšil.

Ak by nastala zmenená situácia v pracovnom uplatnení sa otca v dôsledku vedeného trestného stíhania pre neplnenie si vyživovacej povinnosti, ani na túto okolnosť by nebolo možné prihliadnuť ako okolnosť objektívnej povahy, ale na okolnosť subjektívnu a ani prípadná táto okolnosť by nemohla byť vyhodnotená v neprospech nároku maloletého dieťaťa na výživné. Krajský súd dodáva i to, že pokiaľ otec poukazuje u matky na predpoklad ukončenia jej vyživovacej povinnosti k staršiemu synovi, tak táto vyživovacia povinnosť končí aj v jeho prípade, takže ak syn H. nadobudne sám schopnosť sa živiť, aj otcovi končí voči nemu vyživovacia povinnosť, teda jeho vyživovacia povinnosť bude pokračovať iba voči trom maloletým deťom, čo je opätovne okolnosť, ktorú možno vyhodnotiť nielen ako okolnosť pozitívnu v prospech matky, ale aj ako okolnosť pozitívnu v prospech otca.

Pokiaľ otec sa odvoláva na to, že sa meritórneho pojednávania nezúčastnil, svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu PN ospravedlnil, krajský súd dodáva, že otec na termín meritórneho pojednávania výtýčený na deň 09.04.2014 bol riadne predvolaný. Na čl. 98 spisu sa nachádza úradný záznam, z obsahu ktorého vyplýva, že otec H. B. ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti s tým, že doklad o PN obratom doručí súdu. Uvedený úradný záznam je spísaný 08.04.2014 (t.j. deň pred konaním meritórneho pojednávania), nevyplýva však z obsahu úradného

záznamu, že by otec z dôvodu PN žiadal o odročenie pojednávania. Za tejto procesnej situácie potom je plne opodstatnený postup okresného súdu podľa § 101 ods. 2 O.s.p., keď vec v neprítomnosti otca prejednal a vo veci meritorne aj rozhodol. Na takýto postup súdu prvého stupňa boli splnené všetky procesné zákonné podmienky, navyše okresný súd disponoval aj dostatočným spisovým (dôkazovým) materiálom, na základe čoho mohol vec aj uzavrieť.

V súvisiacom výroku o náhrade trov prvostupňového konania rozhodnutie okresného súdu má oporu v ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Z týchto dôvodov krajský súd odvolaniu otca vyhovieť nemohol.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odvolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže predmetom odvolacieho konania bola vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré bolo možné začať i bez návrhu.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné nie je.